

มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของ ธสน. โดยมีองค์ประกอบและโครงสร้างของคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัติธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติธนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 โดยดำเนินตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป รวมไปถึงกรรมการอิสระที่มีบทบาทเชิงกลยุทธ์ในการสร้างมูลค่าและคุ้มครองประโยชน์ของภาครัฐ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ เพื่อช่วยศึกษาถ่วงดุลตามความจำเป็น เช่น คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น โดยมีการประชุมผลการปฏิบัติงานทั้งรายบุคคลและรายคณะเป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิผลในการทำงาน และป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นได้

ธสน. จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้บุคลากรทุกระดับของ ธสน. ถือปฏิบัติโดยทั่วกัน ดังนี้

1) ธสน. กำหนดนิยามความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests: COI) ได้แก่ สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน ธสน. หรือผู้บริหาร ที่มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือมีผลต่อการการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ในการรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทน เพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น ที่จะส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม โดยการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวมและประเทศชาติ รวมถึงเป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมธุรกิจและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง : 2552 ได้กำหนดและเผยแพร่ให้รัฐวิสาหกิจยึดถือเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ

2) ธสน. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการและสื่อสารองค์กร ฝ่ายตรวจสอบ และฝ่ายกำกับการปฏิบัติงาน เป็นผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อป้องกันและส่งเสริมไม่ให้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งในระดับคณะกรรมการผู้บริหาร และพนักงานของ ธสน.

3) คณะกรรมการ ธสน. มอบหมายให้ ธสน. จัดทำคู่มือการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และแนวปฏิบัติที่ดีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เผยแพร่ให้พนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกได้รับรู้ และนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) เพื่อให้ ธสน. ป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ธสน. จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ดังนี้

- มอบหมายให้ฝ่ายบริหารความเสี่ยง ฝ่ายตรวจสอบ และฝ่ายกำกับ การปฏิบัติงาน เสริมสร้าง ระบบควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายใน ให้มีมาตรฐานและดำเนินงานในเชิงบูรณาการ โดยระบุ ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการควบคุม ภายในและการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบภายในเชิงกลยุทธ์ทั้งระยะยาวและประจำปี นำเสนอให้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงคณะกรรมการ ธสน. พิจารณาตามลำดับชั้นอย่าง สม่าเสมอทุกปี

- ธสน. ได้กำหนดพฤติกรรมจรรยาบรรณ เพื่อป้องกันและลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ระบุเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือจรรยาบรรณทุกระดับทั้งคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มอบหมายให้ฝ่ายทรัพยากรบุคคลกำหนดค่านิยม และพฤติกรรมจรรยาบรรณที่มุ่งเน้นประโยชน์ขององค์กร และส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมถึงจัดกิจกรรมส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจ และ กิจกรรมสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดีที่จะหลีกเลี่ยงและไม่กระทำการที่ ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

- ธสน. จัดให้มีการรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ระดับ คณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งบุคลากรของ ธสน. ทุกระดับ ต้องถือปฏิบัติ และดำเนินการรายงานตามกรอบแนวทาง แบบฟอร์ม และระยะเวลาที่ ธสน. กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยข้อมูลที่น่าเสนอต้องมีความครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันกาล ครอบคลุม ทั้งตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่สมรส บุตร และบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

- กรณีที่ ธสน. จำเป็นต้องทำรายการที่เกี่ยวข้องกันกับบุคคลภายในขององค์กร เช่น การทำ รายการ ระหว่างบริษัทของกรรมการ และผู้บริหาร กับ ธสน. เป็นต้น คณะกรรมการ ธสน. จะกำกับดูแลการดำเนินงานดังกล่าว อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้รายการดังกล่าวมีความโปร่งใสยุติธรรมเสมอเหมือนการทำรายการกับบุคคลภายนอก โดย กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรายการนั้น จะไม่มีส่วนในการพิจารณาอนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องกัน ดังกล่าว

- ธสน. จัดให้มีการเปิดเผยนโยบาย กรอบหลักการ แนวปฏิบัติ และผลการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์แก่สาธารณชนภายนอกให้รับรู้อย่างทั่วถึงกันเป็นประจำทุกปี ผ่านช่องทางต่างๆของ ธสน. โดยครอบคลุมอย่างน้อย ได้แก่ รายงานประจำปี และ Website ของ ธสน.

. ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ .